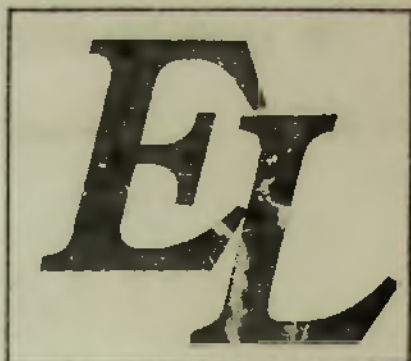

Československý týdeník - Evropské vydání Tschechoslowakische Wochenzeitung - Europäische Ausgabe

EVROPSKÉ LISTY: Vychází každé pondělí • Vydává a tiskne: Universum
Sokol Publication, Inc. • Vedoucí redaktor: Josef Martinek
Evropský redaktor: Václav Hora • Adresa redakce:
FK, D-6 Frankfurt/M. 70, Postfach 70 0254

EVROPSKÉ LISTY: Erscheint jeden Montag • Herausgeber: Universum
Sokol Publ. Inc. • Chefredakteur: Josef Martinek • Redakteur für
Europa: Václav Hora • Anschrift der Redaktion:
FK, D-6, Frankfurt/M. 70, Postfach 70 0254

GEGRÜNDET 1874 (New Yorkské Listy) • MONTAG, den 22. SEPTEMBER 1975 • FK, D-6 FRANKFURT M. 70, POSTFACH 70 0254 • Nr. 33.

Americká technologie v Sov. svazu

V Sovětském svazu skončila první půlka cesty americké putovní výstavy technologie v domácnosti. Mimo Moskvu viděli výstavu také obyvatelé Baku a Taškentu, celkem asi milion lidí.

Pátadvacátého září bude výstava otevřena v ukrajinském městě Zaporozje, a příští rok ji sovětské občany budou moci shlédnout v Leninogradě a v Minsku. O výstavu byl nesmírný zájem: lidé stáli až pět hodin ve frontě. Středem jejich zájmu však nebyly všechny ty roboty a jiné divy techniky, které jsou běžné v americké domácnosti. Jeden z amerických průvodců na výstavě o tom říká:

"Vlastně jsme mohli vystavovat holé stěny nebo kamení — lidé by sem proudili právě tak, aby se mohli setkat s pravými Američany." Sovětské občany zasypávali americké průvodce otázkami o všem možném z amerického života. Třiatvácetiletá americká studentka Carolyn Bucková, která měla službu ve stánku vystavujícím automatické pračky, přístroje na kávu, na topinky, a jiné kuchyňské automaty, o tom vypráví.

"Byli jsme zaplaveni tolika otázkami, že jsme si z nich mohli utvořit poměrně přesný obraz o tom, co vědí sovětské občany o Americe. Většinou si zřejmě myslí, že tam lidé umírají hladu na ulici, že je tam obrovská nezaměstnanost a podobně. Přímou nás bombardují otázkami: co se například stane de-

monstrantům, kdo vlastní v Americe taxíky, jaké zaměstnání mají naši rodiče, kolik stránek má naše ústava a tak dále. Většinou ani nechtějí věřit, že si průměrný americký pracující může dovolit všechny ty roboty a automaty, které vystavujeme."

A jiný z průvodců dodává: "Nechtěli věřit, když jsem jim říkal, že si z mého stipendia mohu dovolit auto, které by u nich stálo 6000 rublů. Pro dělníka, který vydělává 140 rublů měsíčně, to bylo naprosto nepochopitelné."

Sovětský režim měl ovšem obavy, aby se návštěvníci výstavy nedověděli o Americe víc a v jiném světle, než jak jim tamní poměry líčí režimní propaganda. Proto se postaral o to, aby se o výstavě dovědělo co nejméně lidí. Například v Moskvě byla výstava umístěna v zastrčeném koutě sportovního komplexu Lužniki. Ani jeden plakát neupozorňoval na její existenci, a oficiální sdělovací prostředky ji takřka ignorovaly. Přesto byl o ni obrovský zájem: někteří návštěvníci tvrdili, že se o ní dověděli z vysílání Hlasu Ameriky.

Také přímo na výstavě měl režim oči a uši všude, kde se shromáždil větší zástup. Sovětští kontrolóři často schovali své červené pásky a vmísili se mezi lidi, kladoucí otázky americkým průvodcům. Návštěvníci, kteří projevovali příliš velký zájem o život ve Spojených státech, byli často odvedeni stranou a vyslýcháni. Američtí průvodci na výstavě měli často dojem, že návštěvníci by se rádi ptali víc, že se však bojí. Potvrzením této domněnky byla příhoda v Taškentu, kterou vyprávěla Carolyn Bucková:

"Jednoho dne nastala porucha v elektrické síti a všechny pavilony se octly ve tmě. To jste měli slyšet ty otázky, které se ze tmy začaly ozývat — o Smloučnickovi, o Izraeli, o emigraci — a tak dále. Až se světla opět rozsvítila: otázky přestaly jako když utne."

Zlo a dobro z obilí

Letošní sovětská zemědělská katastrofa (nikoli ojedinělá, ale jen jedna ze skoro nepřetržitých řad), nám ukazuje, jak je Kreml zranitelný, kdyby se Spojené státy rozhodly použít potraviny jako zbraně v jednání s ním. Je už naprosto jasné, že sověti nutně potřebují americké obilí — ve svých "dobrých" letech zrovna tak, jako v těch mizerných. Kdyby americká pšenice a kukuřice přestala být k dispozici, kremelské vládce by se ocitli tváří v tvář skutečnému nedostatku potravin a tím možným politickým vzpourám, zejména ve svých nedobrych zemědělských letech — jakým byl rok 1972 a jakým je letošek.

Tato stálá a patrně trvalá závislost sovětského Ruska na Americe v oblasti nejzákladnějších potravin a krmiv je význačným znakem ameriko-sovětských styků a obsahuje v sobě také budoucnost détente. Americký nadbytek dává tedy Spojeným státům do rukou speciální zbraň, či, řečeno mírněji, jistý velmi zvláštní nástroj. Jak tohoto

nástroje užívat? Jedno je jisté: Amerika je v situaci, kdy může určovat podmínky dodávání svého obilí Rusku a zamezit, aby sověti ve své nevypočitatelnosti, (která ovšem není nevinná, má zámerné účely) narušovali americký obilní trh a tak živili inflaci. Někteří washingtonští experti říkají, že by Amerika měla trvat na dlouhodobých odběrových dohodách s Ruskem.

Bylo by to jistě užitečné, američtí farmáři by měli větší jistotu o příštích exportních požadavcích a sovětská vláda by měla menší možnost nárazových překvapení. Jinak vypadá tato otázka nazírána z politického hlediska. Věc je složitější než by se na první pohled zdálo. Podle rozboru Washingtonu se letošní zemědělská krize v Rusku obrazí v krizi mezi nejvyššími kremelskými představiteli a nejméně dva muži — těsné spojení se zemědělstvím — Dmitrij Poljanskij a Fjodor Kulakov — se budou muset poděkovat. Není vyloučeno, že se zemědělská krize nějak dotkne i samot-

ného Brežněva. Co se může stát? Pojdme zpět do roku 1964: krach zemědělské politiky vedl k pádu Brežněva předchůdce Nikity Sergejeviče Chruščova. Historie se sotva bude do písmene opakovat. — Brežněv asi nepadne, ale jeho moc může být omezena. Není vyloučeno, že v příštích měsících budeme svědky toho, že skutečná moc v Rusku přejde do rukou "širšího kolektivu". Což ovšem povede k menší volnosti Brežněvovy při jednání s americkým prezidentem Fordem. Jedním z výsledků pak může být vítězství konservativců v politbyru a z toho vyplývající změna sovětských názorů na otázky jako jsou jednání o strategii

(Pokrač. na str. 3)

"Klacek" na plátně

Slovenský režisér Stanislav Barabáš natáčí v mnichovských studiích inscenaci hry francouzského autora Georgese Feydeause z roku 1893 "Klacek pod nohy". Hra bude vysílána v únoru příštího roku.

KLOBOUK A ČEPICE

Ferdinand Peroutka

mají být vzaty. Takový zákon aspoň zjednával jasno o tom, kdo ztratil ostych, kdo si počíná neuměřeně ve svém chování.

V našem nynějším čase celkem panuje souhlas o tom, že je to věk žádosti. Kdyby požadavky všech různých skupin byly sečteny, vyšly by najevo číslce zcela absurdní. Tolik peněz není na světě, nemá je žádný stát, žádné město. Marx a Lenin učili klást požadavky nespínitelné, vyvolávat nebo zotřívávat krize finanční, zničit Státní banku. Jakoby někteří chodili k nim do školy. Kdo jsou herci tohoto dramatu? Že drama to je, o tom nemožno pochybovat.

Dva výbuchy vyhodily do vzduchu současnou ekonomiku: majitelé surovin a, abychom tak řekli, majitelé práce si uvědomili svou moc. Nová historie byla zahájena —

když arabské státy brutálně, vědomě brutálně, zvýšily ceny oleje, a nová historie patrně také byla zahájena, když odborové organizace si plně uvědomily, jak drží svou ruku na hrdle měst nebo i států. Abychom předem řekli, o čem chceme pojednávat: práce, jak Marx žádal, se stala majetkem těch, kdo pracují. V tom není nic úžasného ani nespravedlivého, práce je výrobní prostředek, a necht', jako ostatní výrobní prostředky, někomu patří. Ale nový druh majetku může se ukázat sobeckým jako byl starý. V životě fakta stojí jakoby na ostří meče: mohou spadnout na tu nebo onu stranu. Viděli jsme reformátory, kteří přestali být reformátory, když dostali příležitost a pronásledované, kteří hbitě začali pronásledovat. V Portugalsku tiskají ob-

(Pokrač. na str. 3)

TLAK NA NORSKO

V současné době — od šestnáctého do sedmadvacátého září provádí SSSR zkoušky nejnovějších zbraní (patrně protiponorkových) v Barentsově moři, 200 mil severně od Murmanska. Je to poprvé, co Moskva zkouší zbraně ve vodách, o kterých není dosud rozhodnuto, komu vlastně patří. Právě v nejbližších týdnech dojde totiž k sovětsko-norskému jednání o teritoriálních vodách. Zkoušky

O ČESKOSLOVENSKU

Dvě zlaté

medaile získaly československé výrobky na mezinárodním veletrhu v bulharském Plovdivu, kterého se zúčastnilo 40 států a přes dva tisíce vystavovatelů. Zlaté výrobky jsou: tripólový odpojovač vysokého napětí s uzemňovacími nezem, který vyrobila plzeňská Škodovka, a motokrosový motocykl ČZ 125 cm Českých motocyklůvých závodů ve Strakoněcích.

Kolaboranti a okupanti

Prorektor University Karlovy Z. Česka předal na slavnostním zasedání vědecké rady UK čestný doktorát právních věd předsedovi nejvyššího soudu SSSR Lvu Smirnovovi za: teoretickou a praktickou činnost na poli vnitrostátního i mezinárodního práva a zásluhy při prohlubování a upevňování spolupráce a přátelství mezi socialistickými národy. Lev Smirnov byl autorem obžaloby zločinů proti lidskosti spáchaných nacisty v Československu a dalších zemích. Schválil pak také velehlasitě sovětskou okupaci ČSSR v srpnu 1968.

Panoptikum

Na cestě po jihoamerických zemích je delegace československého parlamentu. Vede ji kolaborant Alois Indra. První zastávkou byla Kolumbie, kde v hlavním městě Bogotě dokonce Indra promluvil v parlamentu. Podle čs. tisku se jeho projev setkal se srdečným potleskem. Pak nastalo velké setkání s představiteli Společnosti československo-kolumbijského přátelství. Tato společnost byla založena v roce 1968. Zmatek nad zmatek: Československo Jara 1968 dnes mezinárodně zastupují zrádce.

Na žádost

mezinárodního obchodního střediska v Ženevě a za spolupráce odborníků z řady československých organizací uspořádala Čs. obchodní komora v Praze seminář o ús. průmyslovém designu a uměleckých řemeslech pro pracovníky z rozvojových zemí.

Uznání čs. lékařům

15 československých epidemiologů očekávalo v rámci úsilí Světové zdravotnické organizace o likvidaci epidemie neštovic v Indii, po dobu čtyř let statisíce obyvatel nejdlejších oblastí Indie. Často pracovali na nebezpečných úsecích za ztížených životních a pracovních podmínek. V oblastech, kde se černé neštovice nejvíce vyskytovaly, dnes nejsou žádné důkazy o jejich přítomnosti — tak zněl verdikt komise Světové zdravotnické organizace. Vyznamenání indické vlády, které se čs. zdravotníkům dostalo, bylo vskutku po zásluze.

Pláč

nad nejnovějšími událostmi v Portugalsku je denním chlebem československého tisku. Vede ovšem Rudé právo, které se obává nejhoršího: v Portugalsku by mohla zvítězit sociální demokracie a shořet komunismus...!

Protokol

o koordinaci plánů mezi ČSSR a Rumunskem na léta 1976-1980 byl podepsán v Bukurešti. Předpokládá, že výměna zboží mezi oběma zeměmi v příští pětiletce vzroste o víc než padesát procent ve srovnání s lety 1971-75.

Výstava skla,

keramiky a gobelinů, která trvá do konce září v galerii Handwerksform v Saarbrücken v Německé spolkové republice, má velký úspěch a hojnou návštěvnost. Jde o české výrobky, které pro výstavu připravilo Art Centrum — československé středisko výtvarných umění.

O zásobování vnitřního trhu

jednala sněmovna národů. Poslanci konstatovali, že byly sice odstraněny mnohé nedostatky, ale veelku jejich zprávy vyzněly v tom smyslu, že zásobování zdaleka není plynulé a bez vad. Pokud jde o inovační proces, jednoznačně bylo kritizováno, že tento má spíš podobu obměny okrajového sortimentu než základních skupin zboží. Čili: stále po staru, vnitřní trh nadále kulhá.

Umlčet historickou vědu

V San Franciscu na mezinárodním sjezdu historiků uspořádala skupina historiků ze západních zemí tiskovou konferenci, na níž projevila solidaritu s kolegy v Československu, kteří jsou z politických důvodů perseklováni. Profesor Stern z newyorské kolumbijské univerzity na příklad řekl: "Nevíme o žádné jiné zemi, v níž by byla podobně umlčena celá historická věda."

Na konferenci byla účastníků — bylo tam 1400 delegátů z 68 zemí, předána petice o pronásledování československých historiků a také odevřený dopis jednoho z nich, doktora Viléma Prečana. Podepsala ji řada osob, zastupujících všechny západoevropské země. Spojené státy a Japonsko. Profesor Jackel ze stuttgartské uni-

versity uvedl, že československou otázku vznesl už před pěti lety, na minulém sjezdu historiků v Moskvě. Doufal, že situace se zlepší, mezi tím se však zhoršila.

Irský delegát — Cornelius O'Leary, pravil, že dějepisci nemohou ignorovat historické události, k nimž patří i Praha roku 1968. Naši povinnosti — dodal, nejen jako historiků, ale i jako lidských bytostí, je pomoci těm, kteří trpí pronásledováním. Na tiskové konferenci vystoupili i další učenci ze Spojených států, Norska a Holandska. Petice byla zaslána sovětské a československé vládě a západní historikové hodlají učinit vše, co je v jejich silách, aby pomohli československým historikům publikovat ve vědeckých časopisech, a dále protestovat, dokud nebude zaznamenán určitý pokrok.

Seznam pronásledovaných a postižených čs. historiků obsahuje 144 jmen. Tento seznam lze číst také jako kolektivní životopis intelektuální generace. Téměř všichni se narodili mezi léty 1920 až 1935. Téměř všichni ztratili svá místa a byli vyloučeni z komunistické strany v roce 1969. Někteří přežili německé koncentrační tábory. Polovina vstoupila do KSČ před rokem 1948, jeden byl dokonce jejím zakládajícím členem.

Autor dopisu o persekuci, sám jeden z perseklovovaných historiků, doktor Prečan má dnes 42 let. Jeho tři děti, bez ohledu na nadání, nemají naději na universitní studium. Jeho žena pracuje jako uklízečka v divadle. Prečan poté, co ztratil místo v historickém ústavu, vypomáhal v nemocnici a nakonec v jedné restauraci. Ale i o toto místo letos přišel. Prečan vstoupil do komunistické strany v roce 1951, když mu bylo 18 let. "Bylo jen mým štěstím" — řekl nedávno jednomu návštěvníkovi — "že jsem byl příliš mladý, abych tehdy mohl ve straně cokoliv dělat".

Jak jeho dopis ukazuje, Prečan má překvapivě střízlivé názory o zmirňování napětí, jak bylo nedávno demonstrováno v Helsinkách. Ví, že někteří za to musí zaplatit cenu. A ví také, že někteří musí zaplatit větší cenu, než jiní...

Prečanův otevřený dopis zveřejnil v Paříži také tamní Výbor pro občanská práva.

VÝZVA K AMNESTII

Britský levicový socialistický týdeník Tribune uveřejnil výzvu, v níž žádá československou vládu, aby amnestovala komunisty a socialisty uvězněné za nesouhlas se současným československým vedením. Výzvu vydal Výbor na obranu československých socialistů. Jmenuje mezi jinými vězni profesora Šabatu, doktora Hübla, doktora Tesáre a bývalého studentského funkcionáře Jiřího Muellera. — Připomíná, že mezi oběťmi represe jsou však i tisíce československých vědců a odborářů. Zastavení persekuce by bylo významným příspěvkem k zlepšení mezinárodní atmosféry v duchu nedávného helsinského setkání o evropské bezpečnosti, říká výzva.

verzity uvedl, že československou otázku vznesl už před pěti lety, na minulém sjezdu historiků v Moskvě. Doufal, že situace se zlepší, mezi tím se však zhoršila.

Irský delegát — Cornelius O'Leary, pravil, že dějepisci nemohou ignorovat historické události, k nimž patří i Praha roku 1968. Naši povinnosti — dodal, nejen jako historiků, ale i jako lidských bytostí, je pomoci těm, kteří trpí pronásledováním. Na tiskové konferenci vystoupili i další učenci ze Spojených států, Norska a Holandska. Petice byla zaslána sovětské a československé vládě a západní historikové hodlají učinit vše, co je v jejich silách, aby pomohli československým historikům publikovat ve vědeckých časopisech, a dále protestovat, dokud nebude zaznamenán určitý pokrok.

Dolar vede

Na peněžních bursách v západní Evropě se v posledních týdnech velmi dobře drží americký dolar. Mnozí západoevropští i američtí odborníci však soudí, že dolar je stále ještě "podceněn, že má ve skutečnosti daleko větší směnnou hodnotu. To potvrzují i evropští turisté, kteří se letos v létě byli podívat v Americe.

Sdělení redakce a administrace

Vzhledem k lepšímu zabezpečení dodávání Amerických listů rozhodlo se vydavatelství v New Yorku přenést evropskou redakci a expedici AL do Frankfurtu nad Mohanem. V budoucnosti budou AL vycházet pod novým názvem EL — Evropské listy jako evropská mutace Amerických listů. Větkou korespondenci v Evropě a také platby za EL je možno okamžitě předsádit na níže uvedenou poštovní schránku a konta.

Nová evropská adresa: FK, D-6 Frankfurt/M. 70, Postfach 70 0254. Platit můžete:

- bankovním převodem v Německu nebo z ciziny na adresu: Frankfurter Kurier, Konto Nr. 61 00 220, Commerzbank, 6 Frankfurt/M. 90, Gräfr. 53. Připíšte účel platby: EL
- červenou poštovní poukázku (z ciziny mezinárodní) na adresu: FK, 6 Flm 70, Postfach 70 0254 s udáním poštovního šekového konta, tedy: Postscheckkonto 3281 90 — 608, Postscheckamt Frankfurt.
- v Německé spolkové republice lze též platit zelenou složenkou "Zahlkarte" (čistou odřízíte zdarma na každém pošt. úřadě) a vyplníte ve všech dílech; nezapomeňte účel platby: EL na číslo Postscheckkonta 3281 90-608, Postscheckamt Frankfurt/M. a adresu FK, 6 Flm 70, Postfach 70 0254.
- ve Švýcarsku můžete zatím platit odesláním poštovní poukázky na konto 80 — 898 s udáním "Z. G. Americké listy"
- převodem z banky na: Schweizerischer Bankverein, Fil. O. bestrass, 8003 Zürich s poznámkou "Z. G. Americké listy P. 622-890".

Roční předplatné (32 čísel) činí v Německé spolkové republice DM 46, pololetně DM 23, čtvrtletně DM 11.50 ve Švýcarsku ročně SFr. 50.00, pololetně SFr. 25.00, čtvrtletně SFr. 13.00

v jiných zemích v příslušném přepočtu v jiné měně

ZA JÍMÁTE SE O DENÍ V ČESKOSLOVENSKU? ZA JÍMÁ VÁS, CO SE DĚJE VE SVĚTĚ

Čtete anglické, německé, francouzské nebo jiné cizojazyčné časopisy. Zjistíte, že doba, kdy věnovaly bodně místa Československu, pomalu, ale jistě mizí. Je to škoda. Ta malá země v srdci Evropy nejenže byla, ale stále je bohatým místem světa a jeho svědomí. Podrobné informace o událostech v Československu z hlediska rámce mezinárodního dění, informace lecky unikátní, které v žádném jiném tisku nenajdete, přináší pravidelně náš týdeník. Nenáhlí vám osud bývalé vlasti lhostejný, stanete se čtenáři Amerických listů.

Zde odstříhnete a zašlete na adresu: EVROPSKÉ LISTY.

FK, D-6, Frankfurt/M. 70, Postfach 70 0254. Přihlašují se za odběratele "Evropských listů" a předplatné zaplatím poštovní složenkou (celoročně, pololetně, čtvrtletně). Nehodící se škrtněte. Roční předplatné S. Fr. 50.00, pololetní S. Fr. 25.00, čtvrtletní S. Fr. 13.00 nebo přepočít v jiné měně. Předplatné je možno uhradit i šekem nebo money order.

Jméno:
Adresa:

AMERICAN LISTY, evropské vydání — EL. Vydává a tiskne Universum Sokol Publications, Inc., 283 Oak St., Perth Amboy, N. J. 08861. — Nevyžádané rukopisy se nevracejí — Všechna tisková práva vyhrazena. — Roční předplatné švýcarských Fr. 50.00 nebo ekvivalent.

AMERICAN LISTY, Edition for Europe — EL. Published and printed by Universum Sokol Publications, Inc., 283 Oak Street, Perth Amboy, N. J. 08861. — Rights of republication of all materials herein are reserved. — Yearly subscription S. Fr. 50.00 or equivalent.

RUMUNSKÁ ŠPIONÁŽ

Rumunský diplomat Virgil Tipanuc, třetí tajemník rumunského velvyslanectví v Oslu, předal norským úřadům jména čtyřiceti agentů, provozujících údajně špionáž ve Skandinávii, v Německé spolkové republice a ve Velké Británii. 37-letý Tipanuc poskytl tyto informace norské policii už 16. června. K tomuto kroku ho přiměla nespokojenost s rumunským režimem, který je podle jeho slov zkorumpován. Tipanuc také kritizoval "zbožňování" rumunského vůdce Nicolae Ceausesca. Tipanuc se nyní ukrývá v jiné evropské zemi, kde pomáhá policii rozplést rumunskou špionážní síť v severní Evropě. Špionáž, prováděná údajně rumunskými agenty, zahrnuje většinou shromažďování technických informací v západních zemích, ale byly také učiněny pokusy o získání údajů vojenských, prohlásil Tipanuc. Rumunský diplomat, jeho žena a dvě děti dostali prozatímní norské pasy a smějí zůstat v Norsku nejdéle rok; očekává se, že se usadí ve Spojených státech. Tipanuc, který byl přidělen k rumunské misi v Oslu v roce 1972, plánoval tato odhalení již dlouho. V souvislosti s jeho informacemi byl zatčen dvaatřicetiletý rumunský student techniky v Trondheimu, Titus Petrita, který je od té doby ve vazbě. Podle zpráv norského tisku byli odvoláni z Osla do Bukurešti první tajemník ru-

Mezinárodní přehled

munského velvyslanectví — Emanuel Zeides a obchodní atašé Petrea Tarniceru. Oba tyto diplomaty označila norská policie za agenty rumunské tajné služby. Podle jeho informací se má také v blízké budoucnosti vrátit ze Stockholmu do Bukurešti rumunský vojenský atašé ve Švédsku, Costica Barac.

NA NOVĚ CESTĚ?

Irák nastoupil podle všeho novou cestu. Jeho očividný rozchod s minulostí se začíná odrážet i v měnách se vztahů k Sovětskému svazu a ke Spojeným státům. Politické, hospodářské a vojenské svazky, které patnáct let pevně pojily Moskvu a Bagdád, slábnou a leccos naznačuje, že Sověty ztratí v Iráku své dominantní postavení. Proti tomu jsou vyhlídky Spojených států na podstatné rozšíření především hospodářských styků s Irákem slibné.

Zatím nelze pokládat Sověty ani Spojené státy za velkého vítěze či poraženého na Eufratu a Tigridu, Irák nadále dostává většinu svých zbraní ze sovětského bloku. Ale vztahy Iráku k Sovětskému svazu jsou teď napjatější než kdykoli předtím a oficiální iráčtí hosté už nejsou přijímáni v Sovětském svazu tak srdečně jako kdysi. Podle západních diplomatů v Bagdádu projevují iráčtí vojenští hodnostáři zájem o dodávky

zbraní z jiných zemí než Sovětského svazu a Francie. V tomto ohledu je Irák stále ještě příliš úzce spjat se sovětským blokem, než aby mohl pomýšlet na významnou revizi své vojenské nákupní politiky. Nicméně daleko větší nezávislost ukazuje Bagdád v nákupech civilního zboží. Iráčtí činitelé nijak neskrývají oblibu v hospodářských stycích se Sověty. Je veřejným tajemstvím, že železnice, postavená v Iráku sovětským a východoevropským konsorciem, je defektní a bude musit být asi přestavěna. Bagdádský tisk nedávno také kritizoval špatnou kvalitu sovětských generátorů, instalovaných v Iráku. Navíc stavba kanálu Eufrat-Tigris, prováděná sovětskými inženýry, značně zaostává. V politické oblasti stačí uvést, že nedlouho potom, co Irák a Sýrie požádaly Sověty o zprostředkování ve sporu o vodu Eufratu, Bagdád obvinil Moskvu, že nadržuje Damašku. To byl vážný nezdár pro sovětskou politiku na Středním východě. Irák si stěžuje na sovětské výrobky, ale velice si pochvaluje zboží ze Západu, hlavně ze Spojených států. Irácké aerolinie nasadily americká letadla Boeing a irácká policie jezdí v Chevroletech. Rozvoj iráckého obchodu se Spojenými státy je vskutku imposantní: obrát vzrostl z 23 milionů 300 tisíc dolarů v roce 72 na 284 milionů loni, to je více než dvanáctinásobek, a letos se proti loňsku více než zdvojnásobí a dosáhne asi 600 milionů dolarů. Je to tím pozoruhodnější, že diplomatické styky mezi Bagdádem a Washingtonem, přerušené za arabsko-izraelské války z června roku 67, nebyly dosud obnoveny.

Proč se Irák, který tak dlouho závisel na podpoře Moskvy a sledoval tak ostře protikapitalistický kurs, vydal na novou cestu? Vysoký činitel bagdádské vlády Zaid Hydr to vysvětlil takto: "Zkonsolidovali jsme revoluci a prosadili svou svébytnost; vnítropoliticky jsme zesílili natolik, že můžeme provádět politiku, která vyhovuje našim potřebám". Skutečnost nicméně je, že nedávné objevení rozsáhlých nalezišť ropy přimělo Bagdád k zamýšlení a revizi kursu, který byl dlouho předmětem sporu. Výsledek je, že se Irák začíná vyprošťovat ze sovětského objetí.

HELSINKY A ASIE

Je stále nápadnější, jak se Sověty odvolávají na úspěch konference o bezpečnosti a spolupráci v Evropě, aby oživily a posílily svůj letitý návrh na kolektivní bezpečnostní systém v Asii. Moskevské lzvěstije napsaly, že by zvláště asijskému světadílu prospělo, kdyby přijal

zásady, které v Helsinkách schválilo třicetpět států, a tvrdily, že Asie "nyní tuze nalahavě potřebuje svou vlastní soustavu kolektivní bezpečnosti". "Jen v chorobné fantazii pekingských předáků se mohla zrodit představa, že by se bezpečnostní systém mohl použít k obklíčení a izolaci Čínské lidové republiky", dodal hlavní list sovětské vlády. A v novém čísle moskevského týdeníku "Novoje Vremja" dospěl jeden sovětský historik k závěru, že helsinská konference "dala novou vzpruhu realizaci myšlenky bezpečnosti a spolupráce v Asii", rozumný systém, jehož účastníkem by ovšem byl i Sovětský svaz jako asijská mocnost.

Tuto myšlenku tlumočil poprvé generální tajemník Leonid Brežněv před šesti lety na světové konferenci komunistických stran; zvláště silně se za ni přimlouval před dvěma roky v hlavním kažetském městě Almě-Atě. Ale všechny tyto návrhy — znovu a znovu předkládané sovětskými předáky byly přijaty v Asii jen chladně. Většina tamních zemí se totiž obává, že by Sověty zneužily takového systému proti Číně. Peking se od počátku nijak netajil svou nevraživostí a tvrdil, že Moskva ve skutečnosti hledá cestu, jak rozšířit svou hegemonii nad Asii.

Západní pozorovatelé očekávali, že Sověty budou nabízet evropskou bezpečnostní konferenci jako vzor pro Asii. a Brežněv sám ve svém helsinském projevu řekl, že výsledky evropské konference "mohou být užitečné i za hranicemi Evropy".

FRANCOUZSKÉ HOSPODÁŘSTVÍ

Pařížská vláda přijala program presidenta Valéry Giscarda d'Estainga, jehož cílem je oživit hospodářskou činnost a snížit nezaměstnanost, zároveň však zadržet inflaci ve Francii. Vláda vyčlení na oživení hospodářství asi 15 až 25 miliard franků. Největší částky by byly vynaloženy na veřejné práce jako například na stavbu nových silnic a značnou finanční podporu by podle těchto pověstí dostaly továrny a jiné podniky, které zvláště utrpěly ústupem konjunktury. Tato opatření by měla vést k snížení nezaměstnanosti. Nyní hledá ve Francii práci asi 850.000 lidí. Tento počet se nemá zvýšit na podzim, kdy bude chtít na 60.000 mladých lidí zahájit výdělečnou činnost. K dalším opatřením, která mají povzbudit ochabující poptávku, patří patrně zvýšení sociálních požitků, zejména starobních důchodů a přídatků velkým rodinám a určitým kategoriím pracujících. Problém ovšem je, že vyšší poptávka a spotřeba, budou vodou na

mlyn inflace. Ministr Fourcade chce však stůj co stůj udržet vzdouvání cenové hladiny v rozumných mezích.

Tak či onak, nový program bude muset přihlídnout k stavu, požadavkům a potřebám jak francouzské ekonomiky, tak celého Evropského společenství. Ministři financí devíti států jednotného trhu se na schůzce v Benátkách dohodli, že budou koordinovat konjunkturálně-politická opatření, která členské státy oznámily nebo již učinily "k ochraně zaměstnanosti, k potírání inflace a k opatrnému rozproudění ekonomiky." Přípravy nového programu sledují pochopitelně zvláště pozorně i francouzské odbory. Tři největší organizace. Všeobecná konfederace práce, vedená komunisty, dále levicová demokratická konfederace práce, jakož i sociálně demokratická "Force Ouvrière" daly několikrát jasně a srozumitelnou, že letošní podzim ve Francii bude horký. nevěřili-li vláda různé opatření k ochraně koupěschopnosti pracujících.

PROBLÉMY S OBILÍM

V celostátním měřítku je v ČSSR sklizeň obilovin nižší o 900 tisíc tun proti roku 1974 a o půl milionu tun proti letošnímu plánu. To znamená, že Československo bude muset dovézt v hospodářském roce 1975/76 víc obilovin, než loni a než bylo nedávno uvedeno ve zprávě mluvčího federální vlády. Až dosud uspokojovalo svou potřebu hlavně dovozem ze SSSR, tak jako jiné členské státy RVHP, zejména NDR, Polsko, a Rumunsko. Také tyto tři státy sklídily letos asi o 10 až 15 procent méně obilí, než původně předpokládaly. Jsou tedy rovněž odkázány na dovoz jako Československo. Budou muset dovézt asi o 50% více obilovin, než loni. Půjde celkem asi o 6 a půl milionu tun. Polsko už nakoupilo v USA přes 650.000 tun a východní Německo přes půl druhého milionu tun obilí — také Rumunsko si zajišťuje potřebné obilí dodávkou v Americe. To, že tyto 3 státy už začaly nakupovat obilí v USA, ukazuje, že se nemohou spolehat na svého dosavadního dodavatele — na SSSR. Zřejmě proto, že SSSR nebude moci splnit vůči nim své obchodní závazky v hospodářském roce 1975/76. Sám musí dovézt ze Západu asi tak velké množství obilovin, jako před 3 roky; neboť podle odhadu amerického ministerstva zemědělství — sklídí letos jen asi 175 milionů tun, to je o 40.700.000 tun méně, než kolik měl naplánováno na tento rok. Nás pochopitelně zajímá — může-li vůbec letos dodat Československu nějaké obiloviny, když jich má tak velké nedostatky. Zdá se, že se také Československá vláda bude muset obrátit na Zá-

Nechte Vaše peníze pracovat pro Vás!

Zvýšili jsme úroky a platíme nyní:

7.75% přinese 8.17%

na vkladní certifikáty

aspoň \$ 1.000.00 zaručené na šest roků

6.75% přinese 7.08%

na vkladní certifikáty

aspoň \$ 500.00 zaručené na tři roky

6.50% přinese 6.81%

na vkladní certifikáty

aspoň \$ 500.00 zaručené na 2 roky

5.25% přinese 5.47%

na vkladní knížky

v jakémkoliv obnose od \$ 5.00 výše.

Úroky na vkladní Certifikáty počítáme a vyplatíme čtvrtletně, úroky na vkladní knížky počítáme a vyplácíme též čtvrtletně.

Peníze jsou zaručené pro každého až do \$40.000.00 vládní pojišťovnou *Federal Savings and Loan Insurance Corporation ve Washingtoně.*

Uložte si peníze u nás porostou Vám velmi rychle.

FOURTH FEDERAL SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION

1355 FIRST AVENUE, NEW YORK N.Y. 10021
aneb

2636 CENTRAL PARK AVE.,
Central Shopping Plaza, Yonkers, New York 10710
and

590 EAST 187 STREET
Bronx, New York 10458

Vytrvávající tradice

Dvanáct let se všemožně v Československu drží síť filmových klubů. Jejich činnost spočívá v uvádění náročnějších filmů ve speciálních představeních. Zůstaly problémy s opatřováním zahraničních filmů, na něž nejsou dostatečné devizové přídele a po sovětské okupaci hraje svou roli i neustálá možnost "ideologické diverze." Za Novotného se po dlouhých bojích podařilo dostat do FK i

filmy, které nebyly z politických důvodů uvolněny pro kina.

Současné filmové kluby poznamenala všeobecná situace československé kultury a státního filmu. Jsou problémy, co promítat. Bývalý předseda klubů a ředitel filmového ústavu Stanislav Zvoníček musel uvolnit své místo novému řediteli Slavoji Ondrouškoví, nicméně zůstal na ministerstvu, snad

díky své schematické filmové kritice padesátých let, v níž dnes úspěšně pokračuje Jan Kliment.

Vyjímečnou příležitostí pro filmové fandky poznat i filmy, na které nejsou devízy nebo nebudou zakoupeny z jiných důvodů Filmexportem zůstávají kromě karlovarského festivalu a brněnského Filmfora i letní semináře filmových klubů v Písku. Letos v srpnu probíhal v Písku XII. ročník filmového semináře a I. ročník Letní filmové školy pro lektory, kteří na závěr museli odevzdat písemný rozbor filmu a na jeho základě obdrželi osvědčení.

Z východoevropského programu zaujal nezvyklý talent sovětského režiséra Šukšina, od něhož zde byly uvedeny hned tři filmy (Znám takového chlapíka, Třesky plesky, Červená kalina).

Červená kalina vzbudila v SSSR ohromnou pozornost. Děj filmu totiž začíná v pracovním táboře pro tzv. převýchovu na neznámém ostrově. Film pak líčí návrat vězně do společnosti, do podivného sovětského světa, v němž nikdo nechce vězně naspět přijmout, kde jsou gangsteři, parasiti i prostitutky. Vasilij Šukšin uveřejnil příběh jako povídku v literárním měsíčníku "Sovremennik", později na pokyn shora mu bylo dovoleno příběh v Mosfilmu natočit. V podobném pracovním táboře je už přes rok uvězněn jiný významný režisér Sergej Paradžanov, jehož téměř mystický film "Stíny zapomenutých předků" vzbudil svého času pozornost v celém světě. V Československu byl uveden pouze ve film. klubech.

Paradžanov byl odsouzen na šest let tábora za hororových okolností. Byl obviněn ze spekulace s uměleckými předměty, devízami, šíření pohlavních nemocí a homosexuality. Bezpečnost dala do oběhu verzi, podle níž Paradžanovův přítel, syn vysokého ukrajinského funkcionáře spáchal sebevraždu a v dopise na rozloučenou obviňuje režiséra z homosexuality a styků s ním a nakažení syfilisem. Dopis kromě police samozřejmě nikdo nikdy neviděl. Paradžanov, původně arménský režisér se narodil v Gruzii (r. 1924), byl žákem významných sovětských režisérů a patřil v roce 1964 rozhodně k ojedinělým talentům, které SSSR měl.

SSSR byl jinak zastoupen na semináři v Písku filmovým přepisem románu M. Šolochova "Bojovali za vlast" a dokumentem "Osvobozené Československo." Retrospektivně se uváděla sovětská avantgarda a první díla světové kinematografie. Bylo zde promítáno nové, rozhodně

Nemožno zapomenout!

Československo má ve svých dějinách celou kupu měsíců představujících cosi více než kalendářní pojem. Říjen představuje rok 1918, květen rok 1945, únor rok 1948, leden pak podobně jako srpen jsou pojmy roku 1968. Bohužel máme v seznamu národních tragedií i září 1938, bez kterého by pak nebylo zajisté března 1939, a konečně ani zmíněného května, docela určitě pak ne února a tedy ani i ledna a srpna. Který měsíc nám vlastně zbývá volný? Září nikoli. A rozhodně to byl Mnichov, který nám to září 1938 připomíná, který nám zasadil první a hlubokou ránu. Zasadil nám ji proto, inu hlavně proto, že jsme se dali. Netřeba vzpomínat. Nemožno zapomenout. A pokud už vzpomínáme, tedy zejména vzpomínáme těch německých sociálních demokratů, kteří se přidali k myšlence republiky a kteří ji přijali za svou, — a kteří byli spolu s vojáky republiky, příslušníky Četnictva, Stráže obrany státu a Finanční stráže, prvními obětmi fašismu. Tehdy hnědého.

Vzpomíná se ledna i února, srpna i května. Nedejme upadnout v zapomenutí ani září. Onomu září 1938. Nic, čím bychom se zvláště mohli chlubit. Nic, co bychom si mohli dovolit zapomenout.

JBŠ

CASSIUS

SUDETSKÁ BALADA

*V Tannwaldu, Hamrech stojí, mlčí stavy,
u Deutschů v Plánkách netočí se brus.
V Mariakříž je hlava vedle hlavy:
der Tag wird kumma, přijde pro nás Prus.*

*S německé strany zlý jde vítr. Zlůžka
jdeš proti větru s rancem českých cích.
Vysoké boty má ordner Wenzel Tscheschka
a Fricke Deutsch po staru v dřevácích.
Do Němec, z Němec chodí dřevák pšky,
jit proti větru někdy přemáhá.
Padesát koňských má auto Wenzla Tscheschky,
do pluhu Deutsch svou mámu zapřahá.*

*Na boso chodí Deutsch a někdy zmešká
Gauvolksversammlung v Ober Weweritz.
Bojí se Boka jen v botách Wenzel Tscheschky,
má pro strach uděláno na boso Deutsch Fritz.
V Lučánkách — Wissen nahoře na křehově
im deutschen Boden ruth das deutsche Blut:
"Bud' země lehká Českové Anně, vdově,"
"Hier Martin Deutsch im Gottes Namen ruth."*

*Nedělá kříž už Wenzel na hřbitově,
na kříži zemřel gottverfluchter Jud'.
Nedělá kříž der rote Fritz na hrobě,
"Hier Martin Deutsche im Gottes Namen ruth."
Vzkazuje Berlin: Blei und Blut und Boden.
Vzkazuje Praha: klid a rozvahu.
Není Fritz Deutsch německé pudy hoden,
sází Fritz Deutsch svou bídu na Prahu.*

*Na boso zořeš padesát měř ztlůžka,
Paradeschrittem v botách odvaha.
Sto koňských má už ordner Wenzel Tscheschka,
do pluhu mámu Deutsch dál zapřahá.
V Tannwaldě, Hamrech stojí, mlčí stavy.
Hosty své vítá zámek Fürstenhort.
How do you do, hostitel lorda zdraví.
How do you do, děkuje vládně lord.
Vzkazuje Berlin: Reines Blut und Rasse.
Vzkazuje Dachau: Blut und Menehlmord.
How do you do? Anglie lorda ptá se.
How do you do? odpovídá jí lord.*

Lidové noviny 4. září 1938

vyjímečné dílo výborného italského režiséra A. Vajdy "Zastlbená země," které dostalo i Velkou cenu na MFF v Moskvě. Ze západních zemí převažovaly francouzské a

—vah—

SEDMÉ VÝROČÍ VE SVĚTĚ

Hodně se invazní výročí připomínalo ve Francii. Komunistický deník L'Humanité sice žádný vlastní komentář k výročí nepřinesl, objevily se v něm však turistické postřehy francouzských komunistických návštěvníků v Československu. Jeden na příklad se zjištěním, že v ČSSR je slunce, pivo, slivo-více, nelze však sehnat právě onu l'Humanité. — Ostatně, francouzským komunistům

Baltické dilema

Bývalý profesor hospodářských dějin na Melbournské universitě, Dr. Edgars Dunsdorfs je autorem zajímavé nové knihy nazvané Baltické Dilema. Zabývá se faktem, jeho příčinami a následky, že Austrálie byla mezi prvními západními zeměmi, které právně uznaly anexi pobaltských států sovětským Ruskem. Kniha vychází současně ve Spojených státech.

už začíná být osud jejich deníku v Československu podezřelý. Příslušné orgány v Československu prý zabavily za minulý rok jednu a půl tuny protistátních a pornografických tiskovin a nikdo si nemůže být jist, co za co považují. Výročí okupace Československa připomněly také francouzské rozhlasové stanice. Jeden okruh vysílal rozhovor s přímým svědkem srpnových událostí, který dnes žije ve Francii a stanice France-Culture věnovala své ranní komentáře současné situaci v Československu.

Francouzská odezva byla pro pražské ideology jistě poněkud nepříjemná; doufali, že právě v Paříži se už zapomnělo. V červnu vyslali a dokonce zaplatili cestu na zkušenou do Paříže skupině ideologicky oddaných novinářů. Pokus o řízenou diskusi se však příliš nevydařil, neboť nakonec i francouzští komunisté kladli nebezpečné otázky.

GOLDENE STADT

Konečně také v Düsseldorfu

náš restaurant

s českými a mezinárodními

specialitami

PIVO 12° PLZEŇ • BUDVAR ZE SUDU

Srdečně Vás přivítá známý pražský gastronom Vilém Bláha. • Jídla chut'ově upravuje mistr kuchař Vl. Matějka

GOLDENE STADT,

Böhmisches Restaurant, D-4 Düsseldorf,

Mintropstr. 5 • tel. 37 93 96

Cca. 2. min. od Hlavního nádraží

pad. Zatím není známo, zda a kdy tak učiní. Ale jisto je, že jde o problém, který jí dělá velké starosti. Dr. Gustáv Husák se jím musel v uplynulých 14 dnech zabývat dvakrát: poprvé, když přijímal hlášení o splnění plánu nákupu obilí a podruhé na dožínkách v Nitře. "Dovoz" — jak řekl — "je

těžší — složitější a nákladnější, protože situace na mezinárodních trzích je tíživá. Loni — přestože úroda byla dobrá, museli jsme dovézt obilí ze zahraničí." Potud Dr. Gustáv Husák. Podle jeho údajů "nakupuje Československo v zahraničí například jen krmiva pro dobytek za druhé miliardy."

SPORT Sportovní všehochut'

Nový ročník první hokejové ligy začal trochu nezvykle — čtvrtým kolem. V jeho původním termínu uvidí v Praze kanadský profesionální celek Winnipeg Jets ve dvou zápasech s reprezentačním mužstvem. A jako by skutečně už o čtvrté kolo šlo.

Řada mužstev odložila váhavé výkony. Jindy provázející úvod sezóny, a začala přesvědčivě a s důrazem už od prvních minut. Je to třeba, letošní soutěž bude vzhledem k nabitě mezinárodní sezóně kratší, každý bod a každá branka mohou v konečném účtování chybět. Slova o důrazném vstupu do sezóny platí pro zápas v Jihlavě a i v Litvinově, utkání plné zvratů s charakteristickým elánem nováčka viděli diváci v Brně. Ingstav nakonec nezískal ani bod, ale naznačil, že by rád zlomil hořký úděl nováčků, které v posledních ročnících prvoligové soutěže čekal na konci sestup. Čtvrté kolo přineslo také první překvapení: loňský mistr — hokejisté Kladna — prohrál v Košicích.

Výsledky: VSŽ Košice-Kladno 5:2, Litvinov-Pardubice 2:1, VŽKG-Č. Budějovice 3:8, Jihlava-Sparta 2:2, Plzeň-ZKL Brno 6:3, Ingstav-Slovan 4:5.

Jak jsme už psali v minulém čísle, M. Navrátilová (18) požádala v USA o polit. asyl. Novinářům prohlásila, že její rozhodnutí nemá nic společného s politikou, ale právě důvody jsou ryze sportovní. My dodáváme — i finanční, protože Navrátilová odevzdávala 60% svých příjmů čs. stát, pokladně. Za min. sezonu "uhrála" přes 100 tisíc \$. Na letošním turnaji ve Forest Hills prohrála až v semifinále s pozdější vítězkou turnaje Ch. Evertovou (hraji spolu i čtyřhru). Přejeme Martině hodně vynikajících úspěchů na svět. kurtech. J. Drobný vyhrál Wimbledon až jako exulanti. Podarí se to i Navrátilové?

• Před startem 25. roč. cyklistického závodu "Kolem Bulharska", který bude tečkou za Světovým pohárem (AIOCC) v silniční cyklistice, má Československo na 1. místě náskok 8 bodů, když Dvořák získal další 3 b. za vítězství v závodu "Kolem Slovenska".

• Fr. Venclovský přeplaval 30.8. Lamanšský průliv z franc. pobřeží do Doveru ve velmi dobrém čase 13:42 hod. Startoval v 0.28 hod. a ve 14.10 hod. plavbu dokončil. Borec zdolal kanál za ztížených podmínek, neboť uprostřed průlivu byly vysoké vlny, narazil také na velkou naftovou skvrnu a musel překonat oblast mořských řas a travin.

• O den později přeplaval Lamanšský průliv, ale opačným směrem z Anglie do Francie Jan Novák časem 12:45 hod. Zejména závěr plavby přinesl velký boj, neboť při značném větru dosahovaly vlny až šestimetrové výše. Závod dokončil úplně vyčerpán.

• Čs. atleti vyhráli utkání se Švédskem celkem překvapivě, po matných výkonech na mistr. Československa, celkovým poměrem 183.5:174.5 bodů. Muži prohráli 100.5:111.5 a ženy vyhrály 83:63. Výkony na obou stranách byly podzimní.

• Václav Hošek, populární koloběžkář, zakončil putování po světě cestou do Moskvy.

• V předolympijské soutěži floristů v Montrealu si odnesl palmu vítězství nečekaně čs. reprezentant Jurka. Ve finále skupině dosáhl 4 vítězství a odsunul Francouze Neela na 2. místo.

• Fanouškové budou mít radost. V přestávkách ligových utkání v kopané se mají konat v Praze na hrací ploše ve středověké kluhu módní přehlídky.

• Kodoš udělal ve Forest Hills na Vilase jen dva gamy a prohrál superhradce 2:6, 0:6, 0:6. Špatná předehra pro utkání s Austrálií v DC.

• V okolí Tokija se bude konat VIII. roč. MS veteránů v maratonu. Závodníci budou rozděleni do 13 věkových skupin. Trať měří 25 km. Z čs. veteránů se účastní Ullsperger, Štok-Zofka — Futeány a d. Pohříž i doc. dr. Skála "ze záchytiky u Myslivečků".

• J. Mráz získal v Sofii titul ME ve sport. střelbě z libovolné malorážky v novém evr. rekordu. Ze 60 ran vleče nasbílel 595 bodů.

• Čs. tenis. svaz nabídl s držiteli jen jednu vlastní, aby hlav. rozhodčí při daviscupovém utkání s Austrálií v Praze byl dr. J. Liehner. Australský nehraní kapitán Neal Fraser rozhodně návrh odmítl, máje dobře na paměti nestuhlost a sportovně jednostranné "rozhodování" čs. rozhodčích při utkání Československo-Francie (3:2), kdy Kodošovi pomohli k "utrpěnému" vítězství.

• Věra Čáslavská-Odložilová, praktička v Praze jako trenérka gymnastek SVS Praha a připravuje mladé naděje gymnastky na OH 76.

• Čs. reprezentant Fr. Stehno, mistr Evropy ve figurální jízdě na vodních lyžích, se na MS v Anglii probojoval jako jediný Evropan v této disciplíně do finále.

IV. Š.

Hrát kde a kdy chci . . .

"Proteže můj životní cíl je stát se nejlepší tenistkou světa, chci hrát co nejvíce tam kde chci a kdy chci. A tihle možnost jsem neměla . . ." To řekla Martina Navrátilová americkým novinářům poté, co požádala v USA o asyl. Martina má v ČSSR rodiče, prarodiče a sestru, které je dvanáct let a také hraje tenis. O své rodině Martina s novináři moc nemluví: dovede si představit jak by nevhodné poznámky mohly příbuzným ublížit. Několik západních novinářů akreditovaných v Praze se vypravilo do Řevnice k Navrátilovým. V amerických novinách se pak objevily výroky, například Martinina dědečka, který prý dýku nazval: malým blběčkem, který nemusel utíkat, protože měl všechny možnosti hrát a jezdit za hranice . . .

Je docela možné, že něco takového starý pán novinářů řekl. Ti si však zřejmě zapomněli uvědomit, že rodina Martiny nežije v situaci (ve svobodném světě), kdy by mohla o emigraci svého člena hovořit otevřeně, pozitivně. Je to prostě jiný svět.

Krajané - emigrace - exil

• Z iniciativy Groupe de Paris se seje ve dnech 3. až 5. října 1975 ve Strassburku mezinárodní exilová konference. Datum bylo zvoleno z důvodu souběžného zasedání parlamentního shromáždění Evropské rady, které přivede do Strassburku řadu zahraničních novinářů. Na programu exilové konference jsou referáty o opozici v SSSR, Helsinkách a tamní nedávné konferenci i o společných snahách exilových hnutí v kultuře, hospodářství a sociálním pokroku. Prvně se konference zúčastní i exilové Rusové a Jugoslávci. Sekretariát konference bude v hotelu National.

• 4. a 5. října bude ve Frankfurtu/M. 27. konference exilového ruského vydavatelství Possev. Na programu jsou přednášky A. A. Avtorchanova o jednotě a opozici v SSSR v řadách strany, bezpečnosti a armády, dále R. N. Redlich bude hovořit o perspektivách současných ideově-politických hnutí v diktaturách aj., bohatá diskuse a jeden koncert.

VÝMĚNA NÁZORŮ

Vůdkyné britské konservativní strany a parlamentní opozice, Margaret Thatcherová, se vrátila ze čtyřdenní návštěvy v Rumunsku do Londýna. Označila svůj dvouhodinový rozhovor s rumunským vůdcem Ceausescu za "velice otevřenou a upřímnou výměnu názorů".

Ceausescu dal jasně na srozuměnou, že Rumunsku velice záleží na další spolupráci s jinými národy na dvoustranné základně a bez vměšování do záležitostí druhých. Rumunský vůdce také řekl, že doufá, že bude moci jednou opět uvítat Thatcherovou — "snad v oficiálnější funkci". Rumunským činitelem prý velice imponovala mimořádná znalost vědeckých záležitostí, kterou demonstrovala Thatcherová, a její živý zájem o výzkumný ústav, řízený členkou akademie věd, Elenou Ceausescuovou, manželkou rumunského vůdce. Thatcherová nadhodila v rozhovoru s rumunskými představiteli také případy čtyř lidí v Rumunsku, kterým nebylo dovoleno vycestovat. Britská konservativní strana pokládá tyto případy

za součást prověrky, jak východoevropské vlády dodržují helsinské úmluvy o volnějším pohybu lidí. Návštěva v Rumunsku byla pro vůdkyni britské opozice patrně úspěšná. Za týden očekávají v Bukurešti vůdce vládnoucí laboristické strany, ministrského předsedu Harolda Wilsona.

Jak najít ženu

Na nový způsob, jak si najít ženu, přišel Američan Henry Moncrief. Rozvedený otec sedmiletého chlapce postavil na dálnici nedaleko města Atlanta velkou tabuli s nápisem: Hledám dobrou ženu, novou nebo opotřebovanou. Telefonní číslo to a to. — Henry novinářům přiznal, že dostává hodně telefonických nabídek. Zatím se však ještě nerozhodl, protože si myslí, že se "ta pravá" stále ještě nepřihlásila . . .

"Tati, co je to normalizace. ?" "To je . . . no například, když dědečkovo brýle pasují taky babičce . . ."

(Vyšlo v Lidové demokracii 30. srpna 75)

TUZEX zasíláme

bezpečně a rychle

NEODKLÁDEJTE . . .

TUZEX-ové poukázky jsou nejlepším prostředkem jak potěšit příbuzné ve staré vlasti.

Již 50 roků cestovní služby

vám zajistí bezstarostné a radostné cestování do Československa.

Nové snížené ceny na 22 až 45 dnů

NY — Praha — NY	\$ 468.00
NY — Brno — NY	\$ 483.00
NY — Piešťany — NY	\$ 508.00
NY — Bratislava — NY	\$ 474.00
NY — Košice — NY	\$ 519.00
NY — Poprad — NY	\$ 515.00

Plus \$3.— U. S. daň

Tyto ceny jsou v platnosti od 1. září do konce října. Od 1. listopadu do konce března jsou ceny ještě nižší. Mimo výše uvedených cen jsou ještě nižší — takzvané APEX-ceny. Informujte se u nás.

Chcete-li umožnit návštěvu příbuzné. ho do USA, navštívte TATRU pro informace anebo napište.

Pro jistotu vždy jen

TATRA TRAVEL BUREAU, Inc.

1465 SECOND AVENUE • NEW YORK, N. Y. 10021
(pri 76. ulici) Tel. RE 7-5972 — RH 4-6185

BONNSKÝ PROGRAM

Vláda Německé spolkové republiky vyhlásila program, který má oživit hospodářskou činnost a stabilizovat státní finance. K novým opatřením ji donutily nepříznivé výhlídky západoněmeckého hospodářství na příští měsíce, jakož i nečekaný pokles státních příjmů. Proti očekávání a proti oficiálním prognosám nepřinesly letní měsíce známky zotavení z nejvýraznějšího ústupu konjunktury, který spolková republika zažila za posledních 25 let, a skutečnost je, že různé ekonomické ukazatele naznačují, že sestupná tendence ještě neskončila. Bonn se tudíž rozhodl uvolnit 5 a tři čtvrté miliardy marek na projekty převážně ve stavebnictví — které patří k nejvíce postiženým odvětvím západoněmeckého hospodářství. Vážné finanční problémy přiměla bonnskou vládu, aby přijala dodatečný státní rozpočet na letošní rok ve výši 15 miliard marek.

DOJMY Z PORTUGALSKA . . .

Josef Zábranský

Při letu do Portugalska jsem měl neurčitou představu, že přiletím do nejmuchdší země Evropy, podobající se Sovětskému svazu na konci šedesátých let: vyprahlá krajina, domy spíše chýše než lidská obydlí, sem tam někde kozíčka jako živitelka rodiny. Tuto šablonovitou představu jsem začal revidovat, když jsem ještě z letadla spatřil Lisabon s rozsáhlými moderními obytnými čtvrtěmi, asfaltovými silnicemi, loděmi v přístavu a moderním letištem.

Na první pohled nic nenasvědčovalo tomu, že dřívější režim udělal ze země "chudobinec Evropy".

Již v letištní budově jsem byl vtažen do bouřlivých událostí v Portugalsku, které prodává opravdovou revoluci, ooz z něj učinilo střed politické pozornosti evropského kontinentu. Nervozní davu lidí čekaly na vnitrozemské odlety, které měly několik vojáků v civilu, zrov-

letištní personál někde, jen několik vojáků v civilu, zrovna tak desorientovaných jako cestující. Anarchii v malém využívali různí davoví řečníci, kteří hecovali shluklé lidi.

Při cestě do středu Lisabonu jsem měl místy pocit, že utonu ve spoustě pohozených novin a letáků, namalovaných hesel a vylepených plakátů. Taxikář mne zavezl do prvotřídního hotelu. Orientoval jsem se o ceně a naznačil, že se poohlédnu po nějakém hotelu střední kategorie. Hotelový úředník mne však velmi rychle vyzval, abych řekl, za kolik bych byl ochoten u nich zůstat. Po mém váhání sám nabídl poloviční cenu. Teprve pak jsem si všiml, že má všechny klíče pokojů u sebe a že tento pětihvězdičkový hotel zeje turistickou prázdnou. Později jsem poznal, že postiženy jsou všechny lepší hotely v Lisabonu a v celém Portugalsku.

Příští den, i když jsem byl plně "zaměstnan" poznáváním turistických zajímavostí Lisabonu a jeho okolí — jsem neustále viděl a cítil politickou hektiku, které nelze nikde uniknout. V ulicích jezdí automobily s tlampači, všude se prodávají noviny a rozdávají letáky, vylepují stále nové plakáty, lidé vášnivě diskutují. Každá řeč se nevyhnutelně stočí na politiku, každý chce mluvit o ní, lidé někde na sebe až řvou. Anebo jen poslušně poslouchají tirádám demagogů, jako například v pravé odpovědi v casinu v Estorilu; komunističtí nezletilci a revoluční maniaři s pódia pomocí zesilovačů vykládali asi slovece lidí své revoluční "ideje". Prostředí si vybrali vhodné, neboť mohli ukázat, že tam, kde dříve marnotratnili kapitalisté, dnes může "diskutovat" lid.

Komunistická propaganda a demagogie je všude stejná, i v Portugalsku: štvě se proti imperialismu, kapitalismu — Spojeným státům, a "sociál-fašismu". Těmi jsou označováni všichni, kteří nejdou s komunisty. Nejagresivnější z komunistů (kteří jsou dosti ideologicky roztrženi) jsou maoisticky orientovaní sloupenci Hnutí za reorganizaci strany proletariátu. Vyvěšují rudé prapory, malují všude kladivo a srp, rozdávají letáky s nejradiálnějšími programy, prodávají komunistickou literaturu po nádražích a ulicích. Jsou do

revoluce tak zapálení, že ani nepozorují, že dělají nejlepši antikomunistickou propagandu.

Stejně jako velká většina tisku jsou i rozhlas a televize značně levicově zaměřeny. Promítají propagandistické filmy z Východního Německa a Jugoslávie, rozhlas hraje s oblibou ruské častušky typu "Kalinka, kalinka" a v noci do nekonečna komunistickou bojovou "Venceremos, venceremos" (zvitězíme, zvítězíme).

Všechna ta masivní komunistická propaganda u mne v prvních dnech vyvolala dojem, že pro vytvoření demokratického společenského pořádku v Portugalsku zbývá jen malá šance. Ale i tento názor jsem v průběhu dalšího pobytu změnil. Při cestě do severního Portugalska jsem si hned za Lisabonem všiml, že nápisů a plakátů rapidně ubylo; nebyly vůbec vylepeny, nebo strhány a přemalovány vápnem. V rozhovorech s lidmi jsem se dozvěděl jejich názory na situaci a další vývoj. Velká většina lidí, celá střední společenská vrstva, inteligence a rolníci, jsou jednoznačně proti komunistům a při sociálních a křesťanských demokratech. Vědí dobře, do jaké propasti by je strhl komunistus; bojí se ale levičáckých vojáků, proti kterým se nedovedou ještě správně a ostře artikulovat. Dokáže to na masových demonstracích jen vůdce sociálních demokratů Soares.

Ve vesnicích Alcobaça, Batalha a Rio Maior nám turistům rádi ukázali rozličnými zemědělci zdemolované a vypálené kanceláře komunistů. Rolníci, kterým pro hodné práce a starosti trvala účast na politice o něco dle, se začali probouzet. Probudili se v severním Portugalsku ale tak rázně, že z místností komunistických vesnických tyranů a korupčníků začaly létat třísky. Ti co zaseli vítr, začali sklízet bouři.

Zajímavé je znát názor Portugalců na šéfa komunistic-

ké strany Cunhala. Jak známo, žil tento profesionální revolucionář po útěku z portugalského vězení čtrnáct let v Praze a v Moskvě, a má prý za ženu Češku. Mimo komunistů je tento muž prý značně neoblíben, i pro své osobní vlastnosti, zejména cynismus. Ani Portugalci mu nemohou zapomenout, že jako jediný západní komunistický vůdce schválil okupaci Československa v roce 1968. Je mu to dnes nevhodné a nechce se proto k tomu přiznat. V televizní diskuzi na otázku novináře, jaký byl a je jeho názor na přepadení ČSSR sovětskými vojáky v roce 1968, (chytře-) hloupě odpověděl, že Portugalsku nehrozí žádná sovětská invaze; nechápe prý provokativní obavy novináře.

Při cestě na jih od Lisabonu jsem se opět setkal s přehojností komunistické propagandy. Je známo, že Lisabon a jihozápad Portugalska jsou nejdůležitějšími oblastmi komunistů.

Při návratu lodí do Lisabonu se mnou dal do rozhovoru lodník. Divil se, že jsem odešel z Československa; sliboval si od brzy nastoleného komunistického režimu ve vlastní zemi ráj pro dnešní proletáře. Nemohl se dočkat, až jemu a jeho soudruhům budou vydány zbraně a začnou jako milicionáři honit sociálfašisty a pověsí Soarese.

Nebrať jsem jej vážně, neboť jsem za pobytu v Portugalsku poznal dost lidí se zdravým rozumem, kteří vědí co mají dělat, aby se nebezpeční návykové nedostatky ke zbraním a k moci. Velkou neznámou zůstávají vojáci. Odejel jsem s přesvědčením, že v Portugalsku není ještě nic definitivně rozhodnuto. Nebude tomu dotud, dokud se nedotknutelně neetablují nějaký nový diktátor. Takový cíl se Alvaro Cunhalovi stále vzdaluje. Velká většina Portugalců je pro sociální demokracii západoevropského vzoru. Jsem přesvědčen, že se jim podaří ji uskutečnit.

(Napsáno v srpnu)

Telegraficky ze světa

O. Pavlovský, čs. velvyslanec ve Finsku rozdal onedhy významným, jak píše RP, představitelům finského politického, kulturního a hospodářského života medaile Za zásluhy o rozvoj přátelství a spolupráce s Československem. • O předcházení zločinům a převýchově delinkventů jedná pátý kongres OSN v Ženevě. • Tři tisíce lidí zahynulo při zemětřesení v Turecku. • Bývalý šachový mistr světa Boris Spasskij má potíže se ženěním. Chce si vzít Francouzku, zaměstnanou na franc. ambasádě v Moskvě. Dívka je pod tlakem sovětských úřadů — má odejít. Spasskij se odvolává na "Helsinky". • Izrael nabízí Arabům volné používání svých mořských přístavů. Navrhl regionální spolupráci zemí Středního východu v oblasti zemědělství, závlahové a j. technologie. • Řecko připravuje pětiiletku hospodářského rozvoje a hledá zahraniční kapitál. Nejvíce by je zajímal americký. • Po pěti letech exilu vrátil se princ Norodom Sihanouk, oficiální hlava státu Kambodže, domů. Jeho politická budoucnost je nicméně nadále nejistá. • Čínská obchodní mise na dosud nejvyšší úrovni je na návštěvě v USA. Přijal ji i prezident Ford. Mise se zajímá o nejkvalitnější americkou technologii. • První uprchlíci z Angoly přiletěli do Lisabonu na jednom z letadel, které daly k dispozici Spojené státy. •

Sovětský disident, spisovatel Andrej Amuhik, autor knihy *Přežije SSSR rok 1984?* byl v Moskvě zatčen proto, že ač má v hlavním městě SSSR zakázán pobyt, pokoušel se tam žít na černo. • Sto tisíc lidí se účastnilo slavnosti, na které papež Pavel VI. vyhlásil první Američanku Elizabeth Ann Setonovou, za svatou. • Na "trvalou" dovolenou přece jen odešla argentinská prezidentka Isabel Martinez de Peron. Předala moc do rukou předsedy senátu. Země je na pokraji bankrotu a zmítána politickým neklidem. • Slavný bruselský Manneken-Pis — čurající chlapeček, byl belgickou vládou vyhlášen za historický památník. Socha je stará 350 let a patří k největším místním turistickým atrakcím. •

Občanská válka v portugalském Timoru přivedla zemi na pokraj hladomoru. Červený kříž tam dopravuje alespoň dětskou výživu a rýži. • Martina Navrátilová se stala vítězkou mezinárodního tenisového utkání v Severní Carolině porážkou Goolagongové. Sety: 4:6, 6:2, 7:5. • Bezvýsledně skončilo jednání ministrů zemědělství EHS o otázce: co s přebytky vína v členských zemích Společenství? • Ve dnech 17. až 20. května bude ve Spojených státech na oficiální návštěvě francouzský prezident Giscard d'Estaing. • V sídle OSN v New Yorku probíhá čtvrté kolo rozhovorů o budoucnosti Kypru za účasti představitelů kyperských Řeků, kyperských Turků a předsedy OSN Kurta Waldheima. • V Pekingu je na návštěvě česká obchodní delegace. • V tomto a příštím týdnu se kenají manévry námořních vojsk NATO v Severním a Baltickém moři. •

DUCH HELSINEK PUSOBÍ?

Günther Beelitz, generální intendant Düsseldorfského divadla angažoval se souhlasem československého ministerstva kultury režiséra Otomara Krejčy jako ředitele činohry. Největším překvapením je, že pražské úřady to nemilovanému divadelníku umožnily. Na vrcholu tak zvané normalizace kulturní scény bylo pražské Divadlo za branou, kterému Krejča získal obrovskou mezinárodní reputaci, uzavřeno.

Krejča byl pak doslova zasypán nabídkami ze zahraničí. Pokoušeli se ho získat v Zürichu, u příležitosti olympijských her měl v Mnichově inscenovat *Fausta*, o to, aby dostal povolení k výjezdu se pokoušela bezúspěšně Vídeň i Stockholm. Krejča musel všechny tyto nabídky odmítnout, neboť nebyla splněna jeho jediná podmínka, aby dostal pas s ujistěním, že se smí vrátit. Nyní dostal tedy povolení dva roky působit v Düsseldu. Proč? Nejpozitivnější vysvětlení by bylo, že Praha se rozhodla po Helsinkách přece jen poněkud uvolnit svou kulturní politiku.

BONN - PEKING

Ministr hospodářství Německé spolkové republiky Hans Friderichs zahájil v Pekingu rozhovory s čínskými představiteli o hospodářských a obchodních vztazích mezi oběma zeměmi. Otevřel v čínském hlavním městě největší průmyslovou výstavu, která byla kdy v Maově říši uspořádána. Jmenuje se Technogerm 75 a zúčastní se jí asi 360 firem a koncernů ze Spolkové republiky jakož i tisíc obchodníků, techniků a inženýrů. Spolková republika je už léta největším západoevropským partnerem Číny. Loni tam vyvezla za jednu miliardu 50 miliónů marek výrobků a dovezla za 475 miliónů marek čínského zboží. Ve výstavním paláci, který postavily Sověty v takzvané cukrářském stylu ještě

před rozkošem s Čínou, je nejsilnější zastoupeno odvětví obráběcích strojů. Po něm přijdou sektory ocel a železo, chemie a elektrický průmysl. Podle čínských údajů navštíví výstavu přes 200 tisíc lidí. Jde výlučně o odborníky, kteří byli povoláni ze všech čínských provincií do Pekingu, aby se obeznámili s nejmodernějšími metodami výroby a s nejlepšími výrobky německého průmyslu.

Nový start?

Známý francouzský zpěvák Charles Aznavour přesídlí na podzim z Evropy do Kanady, aby se pokusil o novou kariéru v show-businessu na americkém kontinentě. Už si staví dům nedaleko Montrealu.

LOUISINA POLKA Listárna...

Jedna z nejpobulárnějších skladeb Bedřicha Smetany je bezesporu "Louisina polka." Tato skolačivá, švitorná polka slaví letos svoje 145. narozeniny a tak její jubileum zavdává dostatečnou příčinu pohlednou zpět do doby jejího vzniku.

Kdo napsal první polku vůbec, lze těžko říci. Faktem je, že tento taneční žánr slavil v době svého vzniku před 150 lety právě takové úspěchy, jako charleston ve dvacátých letech, nebo silné synkopový Rock and Roll let padesátých.

Smetana se přímo "vrodil" do éry tohoto "dernier cri de dance." Jako každý twen své doby, tak i on propadl novému směru taneční hudby a dovedl ho ve své národní tvorbě ke světovosti.

Bedřich Smetana měl dvě sestřenice, Louisu a Augustu. Jejich otec a otec Bedřichův byli bratři. Louisa s Augustou žily v Novém Městě nad Metují, zatímco Bedřichův otec s rodinou bydlel od r. 1835 v Růžkově Lhotiči na Dolnokralovicku. Nové Město pod Orlickými horami vábilo mladého studenta Smetanu k častému pobytu nejen svou idylickou krásou, ale v neposlední řadě i proto, že zde byla usídlena rozvětvená Smetanovic rodina, k níž právě patřily obě půvabné a milé sestřenky. Zejména hudebně nadaná Louisa se uplatňovala při kulturních společenských dyhancích malého městečka nad Metují.

Už v roce 1839 navštívil Smetana Nové Město a po návratu do Prahy zaslal milým

divenkám klavírní skladbu pro 4 ruce "Vzpomínka na Nové Město." Skladba se však nedochovala.

Po neúspěchu na studiích v Praze navštívil šestnáctiletý Smetana v roce 1840 znovu Nové Město spolu se svým přítelem Foitlem a z radosti nad shledáním s milou sestřenkou Louisou zkomponoval pro ni skladbu, kterou nazval "Louisina polka."

V Novém Městě se tato skolačivá a žertovně intonovaná polka zalíbila rázem všem a stala se, jak bychom dnes řekli hitem. Bedřich ji získal srdce sestřenice Louisy, polka byla všude vítána a její melodie zněla denně z oken muzicírujících Novoměstianů. Smetanova návštěva u strýce však neměla dlouhého trvání. Jednoho krásného dne přijela v kočáře z Růžkových Lhotic pro Bedřicha sestra Alba, aby ho odvezla domů k otci. Albina, či jak ji říkali Alba, starší Bedřicha, nejhezčí ze všech jeho vlastních i nevlastních sourozenců, měla na něho značný vliv a i když se bratrovi z pochopitelných důvodů nechtělo, přece jen podlehl sestřině naléhání. Když se ale na poslední chvíli i Louisa rozhodla, že pojede sebou, neznala radost zamilovaného mladíka mezi.

Při domácích besedách i veřejných příležitostech v sále vlastnického pivovaru se Louisa uplatňovala svým libezým zpěvem. A doprovázela Bedřichem nejčastěji zaznívala právě "Louisina polka."

Smetana odjel 5. října 1840 na studie do Plzně a vezl si

sebou obrázek milované sestřenky Louisy. Před vánočními dostal od ní dopis a je celý šťastný a ve vzpomínce na svoji lásku si poznamenává do svého deníku o Louisině polce, že "je půvabná a krásná... jen tuto polku mohu hrát neustále a neomrzí mne." Zajisté, neboť její melodie tryskala přímo ze Smetanova srdce, které překypovalo radostnou láskou k milované dívce.

Dilem osudu se rukopis u Louisy ztratil. Zachovala se u Kateřiny Corvinové, již Smetana polku opsál.

I skladby mají tedy osudy — a osud Louisy? Louisa se 21. října 1845 provdala za syna důchodního na panskvi ve Vraném u Slaného. Přestěhovala se potom do Náchoda a později do Hradce Králové. Tam se narodil syn Viktor. V Nechanicích, kde později žila s rodinou, manžel tam byl soudním aktuárem, se narodil druhý syn Jindřich. Po smrti manžella, kdy Louisa zůstala opuštěná s oběma syny a slabomyslnou dcerou Annou, z důvodu nedostačujícího důchodu odešla na zámeček do Bavor, kde byla klíčníci zámeckých pokladů. Po letech se vrátila do Nového Města a po starém rodném zvyku šla v neděli 6. května r. 1883 na "devátou" do kláštera. Den později o 3. hod. odpoledne zemřela. Bylo jí 60 let.

Smetana přežil "svoji" Louisu o jeden rok, ale její smrt pro něho již nic neznamena. Mistr, postižený již kolik let hluchotou, byl těžce nemocný a 1884 zemřel u své dcery v Jabkenicích na Bolelavsku.

A osud druhé sestřenky Augusty? Provádala se za rytmistra — Němce a po smrti manžella se rovněž uchýlila do Nového Města. Tam roku 1891 zemřela.

Jan Ryba

PALESTINSKÁ OTÁZKA

je předmětem zájmu v Londýně, kde začala konference Meziparlamentní unie za účasti 600 zákonodárců z asi 80 zemí. Hlavním předmětem jednání jsou problémy světového míru a bezpečnosti. Nepříjemnou procedurální otázkou se stala přítomnost palestinských pozorovatelů. Protesty britské veřejnosti připomínají březnový případ bývalého šéfa sovětských odborů a také státní bezpečnosti Šeljepina. Proti přítomnosti delegátů Palestinské národní rady protestovalo už přes sto britských poslanců. Ale žádný ze čtyř delegovaných Palestinců zřejmě nikdy nebyl terorista. Potíž spočívá v tom, že Meziparlamentní unie dosud sdružovala jen skutečné zákonodárce, Arafatova organizace však nevládne žádné zemi a nemá tudíž ani parlament.

Vážené redakce!

Vítám Vaše rozhodnutí vydávat též Evropské Listy a vyphit tak mezeru, která vznikla po zániku Frankfurtského Kurýru.

Snad až jeho zánik nám mnohým dopomohl k jeho pravému docenění a ten pocit "mezeru", v mne spojený s hledáním nového časopisu, vedl navíc k dlouhým úvahám nad vším možným, co se situací emigrantů souvisí. Jistě, že mi nebyly úvahy tohoto rázu až do této doby cizí, otázky nad smyslem o náplni našeho života v zahraničí provázely s velkou pravděpodobností hned od začátku nás všechny. Skutečnost, že nedokážeme (my, všichni exiloví Čechoslováci) udržet při životě své časopisy jako Kurýr nebo Text, jim snad dodala jen intenzitu. Začalo mne opět víc znepokojovat ono "jak, kam a kdy" a zejména mínění ostatních. Nesměli sondy v řadách svých přátel a známých ukázat ale víc rozpačitosti než uspokojivých odpovědí. Zdá se, že není snadné vytvořit si stabilní definici, či pervaou představu svého "já" v novém prostředí, vytvořit harmonický celek ze skutečnosti, že jsem Čech, že jsem emigrant, a že jsem cizinec — možná dočasně, možná ale také jednou provždy. Rozum, svědomí i cit vyžadují své a narušují čas od času onu tak pracně vytvářenou soudržnost a harmonii.

Při pročítání Vašeho i ostatních exilových časopisů jsem hledala — zprvu spíš podvědomě než s jasným záměrem — podporu či pomoc pro řešení takových téch (downně?) "soukromých" nejistot a nejasností. Našla jsem celou řadu cenných informací o životě v Československu dnes i dřív, zajímavé podněty k zamyšlení nad mezinárodní současnou situací, našla jsem, kdo nám pomůže při koupi nového auta, kdo při uzavření životní pojistky, kdo kde česky vaří — všechno užitečné informace, ale co je mi to platné, když např. o tom, jak vychovávat v naší situaci naše děti nikde ani zmínky. Děti, které se narodily už v zahraničí, i děti, které už několik let v Československu strávily. Tenhle problém mě zaměstnává už delší dobu a čím dále se snažím mít oči i uši otevřené, tím víc nabývám přesvědčení, že nejsem zdaleka sama, kdo se s touthle otázkou mohl. Potkala jsem rodiny, jejichž děcka, která se sice teprve zde učila mluvit, používají v kontaktu s rodiči perfektní češtiny či slovenčiny a v kontaktu s ostatními příslušné cizí řeči. Poznala jsem ale i děti, kterým se ona ze začátku cizí řeč stala téměř jejich vlastní a tu původní mateřská téměř cizí. Mezi oběma póly existuje celá řada variací. Pro mnohé z nás je patrně samozřejmé a také snazší, hovořit s dětmi řečí, která je nám bližší; mnohým v tom však brání obava, aby tak svým dětem nevytvářeli zbytečnou bariéru ve schopnosti začlenit se do zdejší společnosti. Vím, že jsou organizovány letní lábory, jejichž cílem je mimo jiné přimět děti k opětnému používání mateřštiny, četla jsem ale i o neúspěchu snahy o založení českoslov. gymnasijsní třídy a spekuluji v současné době nad tím, co je "česká národní škola", jaké jsou její cíle a osnovy. Otázka udržení jazyka je v mých očích jeden z momentů, který staví pevnost té výše popisované definice našeho "bytí" na zkoušku. Zde nejde zdaleka jen o to, zda učít děcka řeči dvě či ne, nýbrž spíš o to, zda a jak zprostředkovat vztah ke kultuře a národu, který té řeči používá, a to vše i při té nejistotě, k čemu jim to vůbec jednou bude. Nevní to úkol snadný a je zcela legitimní, nacházeli pro něj rodiče různé způsoby řešení. Nechci rozvíjet další možné úvahy, ani zvažovat všechna pro a proti.

Chci Vás v redakci požádat, zdali byste nemohli zařadit i výměnu zkušeností k tomuhle tématu do náplně vašeho časopisu a chtěla bych zároveň i požádat štenáře, aby opustili, i když třeba výjimečně, svou posici "konsumentů" a své názory, úvahy a zkušenosti mi sdělili. Pála bych si slyšet mínění nejen těch, kterých se onen problém týká v současné době, ale i těch, kteří odešli třeba už po roce osmačtyřicet a své děti už v zahraničí vychovávali.

EVA F. — WIESBADEN

PES POD PSA

Leží zde před námi dvojice noviny, jedny montrealské — druhé z Prahy. Oboje mají na přední stránce články, týkající se policejního psa — vlčáka. Montreal Gazette píše o vlčáku Fritzovi z Quebecké Provincieální Policie, který našel přes milion dolarů, ukradených nedárno z Banque Canadienne Nationale, na staveništi přehrady Manic. Časopis Květy mají snímek policejního psa Breka, který je vyepaný v novém muzeu Sboru Národní Bezpečnosti na Karlově náměstí v Praze. Vyepaný vlčák Brek má na podstavci desku — pravděpodobně zlatou — za zásluhu, že zadržel 62 lidí, kteří chtěli tajně přebrodit hranice. Nepřekvapilo by nás, kdybychom jednou v tomto panoptiku viděli vedle vlčáka Breka i jeho vyepaného strážníka.

Czechoslovak Broadcast Montreal

3 Nations

Wine and Dinner House

V KALIFORNII

Stará tradice dobrého jídla a pití, české hudby a zábavy pokračuje již třetí rok za vedení populárního, bývalého hospodského z "České hospůdky" v San Franciscu. — Každou neděli a sobotu je u něho dostaveníčko krajanů. — 50 mil severně od San Franciscu "highway 101" v historickém údolí Jacka Londona. V Glen Ellen, 3 míle za Agua-Caliente, kam se chodíte koupat. Jidelna pro 100 osob, česká muzika, bar, vinárna, kulečník, vše pro vaše pohodlí a zábavu. Na jídelníčku vídeňský řízek, escargos — canneloni — seafood — steaks — prime rib, knedlíky, aj. Víno, pivo, česká muzika a harmonikář na čepu. Přijímáme záznamy na party do 50 osob.

13756 ARNOLD DR. GLEN ELLEN

LUNCH 11-2 — DINNER 5-9 PM

SATURDAY & SUNDAY 11 AM — 9 PM

FOR RESERVATION CALL 996-9979

Srdčně Vás zve JIŘÍ SIEBERT

Na zdar!

Never on Monday